

FSD1297

Mielipiteitä alkoholista 2002

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Mielipiteitä alkoholista 2002 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1 (20.10.2003).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD1297. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Räty, Reetta (Helsingin Sanomat): Mielipiteitä alkoholista 2002 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1 (2003-10-20). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD1297>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Kyselylomake	5
B	Aineistonäyte	13

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Mielipiteitä alkoholista 2002

Aineiston nimi englanniksi: Opinions on Alcohol 2002

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1 (20.10.2003).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Räty, Reetta (Helsingin Sanomat. Nyt-liite)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Helsingin Sanomat. Nyt-liite (Sanoma Osakeyhtiö)

Aineisto luovutettu arkistoon

28.3.2003

Asiasanat

alkoholi; alkoholikulttuuri; alkoholinkäyttö; alkoholiongelmat; alkoholismi; humalat; juomatavat; juopumus; krapula; päihtymys

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: lääke- ja terveystieteet; yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: terveyskäyttäytyminen

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto on muodostettu Helsingin Sanomien Nyt-liitteen alkoholikyselyn viimeisestä kohdasta, jossa vastaajat ovat saaneet kertoa ajatuksiaan alkoholista ja kyselystä. Kirjoituskehotus on lomakkeessa muotoiltu näin: "Jos sinulla on mielessäsi jotain muuta aiheeseen liittyvää, voit kertoa siitä tässä." Vastaajat ovat ottaneet kantaa mm. alkoholin hintaan ja alkoholipolitiikkaan. Mielipiteitä esitetään myös suomalaisesta alkoholikulttuurista, lasten ja nuorten juomisesta ja ylipäänsä alkoholinkäytön positiivisista ja negatiivisista puolista. Vaikka joukossa on myös pitempiä pohdintoja, valtaosa vastauksista on hyvin lyhyitä.

Aineisto on järjestetty strukturoituun kysymykseen "Kuinka usein juot itsesi humalaan?" valitun vastauksen perusteella. Kunkin vastaajan taustatiedoista ovat mukana ikä, ammatti ja sukupuoli. Vastaajia on yhteensä 902.

Aineistot FSD1257 Alkoholikysely 2002, FSD1280 Humalakokemukset 2002, FSD1281 Alkoholinkäyttö ja vanhemmuus 2002, FSD1282 Alkoholinkäytön syyt ja selitykset 2002 ja FSD1297 Mielipiteitä alkoholista 2002 on tuotettu samasta kyselystä. Tiedot voi yhdistää havaintotunnuksen avulla.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö

Perusjoukko/otos: Helsingin Sanomien Nyt-liitteen 18-vuotta täyttäneet lukijat

Aineistonkeruun ajankohta: 9.5.2002 – 23.5.2002

Kerääjät: Rätty, Reetta (Helsingin Sanomat. Nyt-liite)

Aineiston tuottajat: Sanoma Osakeyhtiö

Aineistonkeruun tekniikka: Itsetäytettävä lomake: verkkolomake

Keruväline tai -ohje: Puolistrukturoitu lomake

Aineiston ajallinen kattavuus: 2002

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: itsestään muotoutunut näyte

Kysely on suunnattu kaikille Nyt-liitteen lukijoille, joista halukkaat ovat siihen vastanneet.

Aineiston määrä: Html-tiedostot, data saatavissa myös RTF-muodossa.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Erilliset aihetta koskevat lukijakirjeet ja paperilomakkeelle täytetyt lukijavastaukset puuttuvat aineistosta. Internetin kautta toteutetuissa kyselyissä ei ole mahdollista kontrolloida, vastaavatko yksittäiset ihmiset kyselyyn vain kerran. Aineistot FSD1257 Alkoholikysely 2002, FSD1280 Humalakokemukset 2002, FSD1281 Alkoholinkäyttö ja vanhemmuus 2002, FSD1282 Alkoholinkäytön syyt ja selitykset 2002 ja FSD1297 Mielipiteitä alkoholista 2002 on tuotettu samasta kyselystä. Tiedot voi yhdistää havaintotunnuksen avulla.

Julkaisut

Räty, Reetta (2002). Kansa pullossa. Helsingin Sanomat, Viikkoliite Nyt 25-26/2002, 10-15.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD1297>

Liittyvät aineistot

FSD1257 Alkoholikysely 2002

FSD1280 Humalakokemukset 2002

FSD1281 Alkoholinkäyttö ja vanhemmuus 2002

FSD1282 Alkoholinkäytön syyt ja selitykset 2002

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Liite A

Kyselylomake

FSD1297 MIELIPITEITÄ ALKOHOLISTA 2002

FSD1297 OPINIONS ON ALCOHOL 2002

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

KYSELYLOMAKE

Tämä kyselylomake on osa Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon arkistoituja tutkimusaineistoja

FSD1257 Alkoholikysely 2002

FSD1280 Humalakemukset 2002

FSD1281 Alkoholinkäyttö ja vanhemmuus 2002

FSD1282 Alkoholinkäytön syyt ja selitykset 2002

FSD1297 Mielipiteitä alkoholista 2002

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä. Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

Tämä on Helsingin Sanomien Nyt-liitteen kysely, jolla kartoitetaan vastaajien suhdetta alkoholiin ja ennen kaikkea humalaan. Kyselyyn vastataan nimettömästi, eikä vastaajien henkilöllisyys tule toimituksen tietoon. Kysely on tarkoitettu 18 vuotta täyttäneille ja sen tuloksien pohjalta laaditaan artikkeli juhannuksena ilmestyvään Nyt-liitteeseen.

Kiitoksia jo etukäteen!

Taustatiedot

Ikä

Ammatti

Sukupuoli

nainen mies

Juovatko vanhempasi tai jompi kumpi vanhemmistasi

- ei ollenkaan ei juuri lainkaan
 säännöllisesti häiritsevän paljon
 olen alkoholistiperheestä en tiedä

Minkä ikäisenä olit ensimmäistä kertaa humalassa?

Mitä silloin tapahtui?

- oli hauskaa oli ikävää
 muisti meni oksensin

☐ kärehdin vanhemmille	☐ en muista
☐ join liikaa	☐ innostuin alkoholista
☐ sekoilin	☐ kaatuilin
☐ harrastin seksiä	☐ suutelin
☐ halailin	☐ nolasin itseni
☐ oli tylsää	☐ esitin kokenutta juojaa
☐ päätin etten enää juo näin paljon	

Kuinka usein juot nykyään itsesi humalaan?

☐ 3 kertaa viikossa tai yli	☐ 2 kertaa viikossa
☐ kerran viikossa	☐ pari kertaa kuussa
☐ kerran kuussa tai harvemmin	☐ pari kertaa vuodessa
☐ kerran vuodessa tai harvemmin	

Missä juot useimmiten humalaan asti?

(Valitse korkeintaan 2 kohtaa)

☐ kapakassa	☐ kotona
☐ kadulla, puistossa	☐ mökillä
☐ työtilaisuuksissa	☐ ruokailun yhteydessä
☐ juhlissa	☐ kotibileissä
☐ luonnossa	☐ lomamatkoilla
☐ kavereiden tai
tuttavaperheiden kanssa jonkun
kotona	

Missä porukassa tulet useimmiten humalaan?

(Valitse korkeintaan 2 kohtaa)

☐ työkaverit	☐ opiskelukaverit
☐ tutun kapakan asiakkaat	☐ lapsuuden ystävät
☐ harrastusporukka	☐ lähiystävät
☐ sukulaiset	☐ puoliso tai kumppani
☐ kollegat, yhteistyökumppanit	☐ armeijakaverit
☐ kenen kanssa sattuu	☐ yksin
☐ Joku muu, kuka? ____	

Kenen kanssa et humallu koskaan?

☐ ystävät	☐ ystävät, jotka eivät juo
☐ sukulaiset	☐ vanhemmat
☐ lapset	☐ työtoverit
☐ opiskelutoverit	☐ tuntemattomat ravintolassa
☐ muut, ketkä?	____

Milloin juot alkoholia?

☐ viikonloppuisin	☐ juhlapyhinä
☐ lomilla	☐ juhlissa
☐ milloin huvittaa	

Mitä juot eniten?

☐ olut	☐ siideri
☐ viini	☐ väkevät
☐ drinkit	☐ booli
☐ kotiviini	☐ kilju

Mitä muita päihteitä käytät?

☐ tupakka	☐ nuuska
☐ kannabis	☐ lääkkeet
☐ ekstaasi	☐ amfetamiini
☐ kokaiini	☐ heroini
☐ muu, mikä?	____

Mistä määrästä arvioit tulevasi humalaan?

Annos on pullo keskiolutta, 12 cl mietoa viiniä, 8 cl väkevää viiniä tai 4 cl viinaa

Kuinka monta annosta juot yleensä illan aikana?

Mikä on hausinta humalassa?

(merkitse **korkeintaan 3 kohtaa**, arvioi nimenomaan omaa humalatiliasi)

☐ humaltuminen an sich	☐ rentoutuminen
☐ estojen katoaminen	☐ seksuaalinen vapautuminen
☐ ajantaju menee	☐ stressi poistuu
☐ yhteenkuuluvuuden tunne	☐ onnellinen olo
☐ alkaa naurattaa ja hölöyttää	☐ tanssiminen
☐ laulaminen	☐ sekoilu
☐ hauskanpito	☐ tunnustukselliset keskustelut
☐ uskaltaa sanoa mitä ajattelee	☐ alkoholi maistuu hyvältä
☐ flirttailu	☐ voi tapahtua mitä vaan
☐ huolet ja murheet unohtuvat	☐ uskallan olla oma itseni

Mikä on ikävintä humalassa?

(merkitse **korkeintaan 3 kohtaa**, arvioi nimenomaan omaa humalatiliasi)

☐ humaltuminen an sich	☐ paha olo
☐ kontrollin menettäminen	☐ kaatuilun aiheuttamat vammat
☐ seksuaalinen vapautuminen	☐ tulee sanottua mitä ajattelee
☐ itsensä munaaminen	☐ liika avoimuus
☐ junttimainen käyttäytyminen	☐ jankuttaminen
☐ aggressiivisuus	☐ liika estottomuus
☐ riitely	☐ tulee puhuttua tyhmiä
☐ masennus	☐ sammuminen
☐ ylimennyt flirtti	☐ rahan tuhlaaminen
☐ tulee syötyä roskaruokaa	☐ tulee tupakoitua liikaa
☐ uhkarohkeat temput	☐ rasvaiset jutut
☐ ajaminen humalassa	☐ tappelu ja väkivaltaisuus
☐ muut rikokset	

Miten suhtaudut vanhempiesi alkoholinkäyttöön?

Miten vanhempasi suhtautuvat sinun alkoholinkäyttöösi?

Miten suhtaudut lapsiesi tai mahdollisesti tulevien lapsiesi alkoholinkäyttöön?

Millä tavalla elämäsi muuttuisi, jos et käyttäisi alkoholia?

Selitä omin sanoin, miksi käytät alkoholia.

Mitä tavoittelet humalatilalla?

Pohdi omin sanoin syitä siihen, miksi haluat tulla humalaan.

Kuvaile omin sanoin, miltä tuntuu olla humalassa.

Kuvaile omin sanoin millainen olet humalassa.

Kuvaile paras humalasi. Missä olit, miltä tuntui.

Kuvaile ikävin humalasi

Haluaisitko käyttää vähemmän alkoholia?

- kyllä en

Suunnitteletko vähentäväsi alkoholin käyttöä?

- kyllä en

Jos sinulla on mielessäsi jotain muuta aiheeseen liittyvää, voit kertoa siitä tässä.

Kiitos ajastasi.

Lähetä vastaukset

Liite B

Aineistonäyte

FSD1297 MIELIPITEITÄ ALKOHOLISTA 2002

FSD1297 OPINIONS ON ALCOHOL 2002

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

19/Lomake 2492 21-25, opiskelija, mies, Juo humalaan: 3 krt viikossa tai yli

Olen tällä hetkellä tiukalla abstinenssi jaksolla psykiatrin kehoituksesta. Se mitä olen pitänyt opiskelijakulttuuriin kuuluvana juhlimisena, onkin ongelmakäyttöä. Kun suurkulutuksen rajat ylittyvät viikosta toiseen sen huomaa mielialan alavireisyytenä ja motivaation katoamisena. Oltuani nyt pari viikkoa täysin ilman alkoholia, huomaan että minun tekee mieli sitä. Olen siis riipuvainen? No jos en nyt sitä vielä oikeasti ole, niin varmasti nykyisellä kulutuksella olen jonkun vuoden kuluttua. Etanoli on liuotin, aivot kevenee joka kännillä.

20/Lomake 2601 26-30, suunnittelija, mies, Juo humalaan: 3 krt viikossa tai yli

Vasta kun lopettaa pitkän juomisputken, alkavat ongelmat; Herää todellisuuteen ja huomaa että kukaan ei ole elänyt elämääsi tuona aikana. Koti on siivoamatta eikä kissalla ole ruokaa. Kissakin katsoo syyttävästi. Delirium uhkaa. Alkaa ahdistamaan ja mukavasti sitä rentoutuu tuopin ääressä unohtaen nuo ongelmat, joita joku itseni näköinen ihminen on aiheuttanut. Mitä te minulle soitatte? Puhukaa sen oikean tyypin kanssa, joka on jättänyt laskut maksamatta!

21/Lomake 2924 21-25, Developer, mies, Juo humalaan: 3 krt viikossa tai yli

Näin äitienpäivän kunniaksi olen juuri nytkin pienessä maistissa.

22/Lomake 2932 41-50, vanhusten hoitaja, mies, Juo humalaan: 3 krt viikossa tai yli

Toivottavasti nuorempi polvi ymmärtäisi miten tyhmaa tama juominen todella on. Tosi mies ei kulje pullo kadessa, mutta mina en siihen pysty.

23/Lomake 2938 31-40, merikapteeni, mies, Juo humalaan: 3 krt viikossa tai yli

viinan hinta alas

24/Lomake 3374 21-25, ohjelmoija, mies, Juo humalaan: 3 krt viikossa tai yli

Alkoholin korkea hinta tekee juomisesta ongelmallisen. Juotuaan pari hyvää olutta (mm. monet tummat ovat aika vahvoja) alkaa tehdä mieli lisää, ja koska rahaa on jo mennyt paljon olisi suorastaan synty heittää hyvä nousuhumala hukkaan.

25/Lomake 3391 26-30, sovellussuunnittelija (tietotekn.alalla), nainen, Juo humalaan: 3 krt viikossa tai yli

Kysymykset osin turhan johdattelevia, ja jopa mahdottomia vastata, esim. "Missä juot useimmiten humalaan asti?" ja "Missä porukassa tulet useimmiten humalaan?". Näistä puuttuu vastausvaihtoehto, jos ei harrasta tällaista. Koska en itse harrasta humalahakuista juomista, jätin kohdat tyhjiksi.

26/Lomake 3537 21-25, fil. yo., mies, Juo humalaan: 3 krt viikossa tai yli

Olen juuri nyt parilla oluella parannetussa krapulassa. Muuten en varmaan olisi vastannut.

